

PŘÍLOHY k diplomové práci *Prevence zneužití moci v profesi faráře Českobratrské církve evangelické*, Eliška Roll.

Příloha 1) Rozhovor se spoluzakladatelem spolku *Někdo Ti uvěří*, Schlichtsová. V *nerovném vztahu a postavení*, Dingir, 25. ročník, 2/2022, str. 68-70.

Rozhovor se spoluzakladatelem spolku *Někdo Ti uvěří* Jiřím Kylarem

V NEROVNÉM VZTAHU A POSTAVENÍ

Jitka Schlichtsová

Jiří Kylar (*1975), profesí polygraf a ředitel tiskárny, je praktikujícím římským katolíkem. Od svých 12 let byl sexuálně zneužíván katolickým knězem. Až v dospělosti našel sílu z tohoto vztahu odejít. Spolu s odborníky (terapeuty, duchovními a právníky v oboru církevního i občanského práva) a dalšími oběťmi zneužívání založil spolek *Někdo Ti uvěří*, který se věnuje pomoci obětem zneužívání a jejich doprovázení a také prevenci a vzdělávání v této oblasti.

Můžete na úvod, prosím, stručně popsat Váš případ?

Narodil jsem se do katolické rodiny a v době, kdy mi bylo 8 let, se rodiče rozhodli navštěvovat bohoslužby v jiné farnosti, než jsme bydleli, protože tamního kněze znali ještě z mládí z Prahy. Měli k němu důvěru, a tak jsme jej pak navštěvovali i osobně a občas u něj přespávali nejdřív s rodiči, později jsem u něj zůstával i sám, když jsem sloužil jako ministrant.

Kněz si získal mou absolutní důvěru. Když mi bylo 12 let, lehce mě opil a pak si ke mně lehl do postele, začal mě osahávat a dělat věci, které jsou určeny dospělým lidem. Bylo to příjemné i nepříjemné zároveň. Dostal jsem se do velmi složité situace a nevěděl jsem, jak se z toho dostat. Neuměl jsem říci ne, věděl jsem, že je to za hranou běžného chování, ale bál jsem se ozvat. Rodičům jsem to chtěl říci, ale bál jsem se, že by se na mě zlobili, nebo mi možná ani nevěřili. Pokračovalo to až do mé dospělosti. Zhruba v 16 letech jsem se dozvěděl, že v tom nejsem sám, že nás je víc, ale ani tehdy jsem o tom ještě nedokázal mluvit. Potlačil jsem to v sobě. Jako bych žil dvojitý život.

Po maturitě jsem se na čas dostal mimo jeho dosah, ale když jsem byl na vojně, shodou okolností jsem byl převeden do útvaru v obci, kde sloužil, a začalo to znovu. Naléhal na mě, že mám povolání ke kněžské službě. Pochyboval jsem o tom, ale byl velmi manipulativní a autoritativní. Neuměl jsem říci ne.

Ve dvaceti letech jsem nastoupil do Teologického konviktu v Litoměřicích, kde byl skvělý rektor František Koutný. Dal nám, studentům, hodně osobního prostoru pro hledání vlastní cesty. Díky tomu, že jsem se s knězem rok nevidal,

a také díky skvělému přístupu kněžích i profesorů jsem se dokázal rozhodnout, že nechci, aby to pokračovalo. O své zkušenosti jsem v té době ale ještě stále s nikým nemluvil, stále jsem to potlačoval. O prázdninách jsem se se svým knězem setkal a o svém rozhodnutí jsem mu řekl. Byl velmi naštvaný a choval se ke mně ponižujícím způsobem. Jako bych byl jeho majetek. Po prvním roce studia na teologické fakultě jsem se navíc zamiloval do dívky a rozhodl se kněžskou přípravu ukončit úplně. Když jsem to knězi řekl, reagoval vulgárně, sprostě, doslova nechutně.

Velmi mě zranilo. Uvědomil jsem si totiž, že jsem byl pro něj pouze prostředkem jeho uspokojování, že vůči mně nechoval žádné opravdové city. Tím se otevřelo trauma, které jsem dva roky zpracovával. Po několika měsících jsem to řekl i své tehdejší dívce, mé současné ženě. Bylo to velmi těžké období, netušil jsem, že je to práce pro terapeuty. Obviňoval jsem se, že je to má chyba, že si za to můžu sám, nenáviděl jsem své tělo. Měl jsem zmatený vztah k Bohu, netušil jsem, jestli mě může po tom všem mít rád.

Nakonec jsem si na časové ose sepsal, co se stalo, jak se to stalo, co mi ublížilo. Vzpomínky na tu zkušenost se mi stále vracely a nepříjemně vnucovaly. Když jsem se cítil silný, vyvolával jsem si je dokonce sám. Bylo to těžké, ale díky tomu pak byly ty vzpomínky čím dál slabší.

Po dvou letech jsem našel sílu, abych si to s knězem vyříkal přímo. Vysmíval se mi, ale mě se to už nedotýkalo, zpracoval jsem to. Rozloučil jsem se s ním s tím, že mu odpouštím, i přesto, že se mi vysmívá. Nechci si nést svým životem nenávisť. Od té doby všechny bolesti ustaly.

Jiří Kylar. Foto: archiv Jiřího Kylara.

Co nejvíce přispělo k tomu, že jste se svou zkušenost rozhodl otevřít ke sdílení v veřejnosti?

Nejdříve jsem o tom mluvil s přáteli. Své mamince jsem to řekl večer před svatbou, což pro ni bylo velmi bolestivé, ale na rodinu mělo zásadní dopad teprve to, že jsem to po dalších dvou letech řekl i tatínkovi. Veřejnosti jsem svůj příběh

otevřel proto, že se u nás církevní představitelé vyjadřovali v tom smyslu, že se fenomén zneužívání v Česku neděje, že je to problém zkaženého a dekadentního Západu.

Popravdě, netušil jsem, co to všechno způsobí. Byl jsem v té době dost naivní, ale tím, jak se stále více ukazuje, že je domácí a sexuální násilí tak moc rozšířeným jevem, považuji za velmi důležité o tomto tématu mluvit. Velmi často se setkávám ve společnosti s bagatelizací sexuálního násilí. To je třeba změnit.

Jak vznikl nápad založit projekt *Někdo Ti uvěří*?

Projekt *Někdo Ti uvěří* vznikl na základě zkušeností ze zahraničí, kde se jednotlivé oběti zneužívání spojily do organiza-

ných spolků, díky nimž byly jejich hlasy slyšet více. Tímto krokem jsme dali hlas obětem, které často žijí v tom, že jsou samy a nemohou ovlivnit proměnu institucí, ve kterých ke zneužívání dochází. Náš spolek je ve světovém měřítku unikátní tým, že nesdružuje pouze oběti, ale i odborníky, kteří se tématem zneužívání zabývají.

Co je jeho úkolem?

Ménit vnímání celé problematiky a učinit veřejnost ve vztahu k tomuto tématu citlivější. Dále se zabýváme prevencí sexuálního zneužívání a pomocí jednotlivým obětem, které až díky důvěrnému prostředí dokáží často poprvé mluvit o traumatických zkušenostech. A v neposlední řadě chceme měnit i nastavení církve, otevírat dialog s církví jako institucí, aby v ní docházelo ke zneužívání co možná nejméně.

Jakými případy se zabýváte? Omezujete se jen na případy zneužívání v katolické církvi?

Obrací se na nás oběti ze všech prostředí, kde dochází ke zneužívání: v rodinách, školství, mládežnických organizacích, v církvi. Náš spolek sice často poprvé mluví pro oběti zneužívání v náboženském prostředí, ale snažíme se pomoci všem a nabídnout jim adekvátní řešení jejich problému.

Jaký druh pomoci můžete nabídnout?

Nabízíme v první řadě přijetí a pochopení, oběti vyslechneme a nabízíme jim doprovázení. Pokud oběť potřebuje terapeutickou pomoc, zprostředkujeme kontakt na profesionální organizace, které jsou ale v současné době přetížené. Máme ve svých řadách i odborníky, kteří se zabývají jak církevním, tak světským právem.

V souvislosti se zneužíváním v katolické církvi je nejvíce slyšet o zneužívání chlapců. Jaké druhy zneužívání ve skutečnosti nejvíce řešíte?

Nedá se přesně říci, že se jedná v nejvyšší míře o zneužívání chlapců v katolické církvi, obrací se na nás jak muži, tak ženy, velmi často jde o případy, které jsou staršího data. Vedle sexuálního zneužívání jde také o duchovní a spirituální zneužívání, které má trochu jiný charakter, ale ve všech případech jde vždy o zneužití moci nad svěřenou osobou.

I duchovní jsou pořád jen lidé s emocemi; mohou se zamilovat a následně svou situaci řešit různě. Kde je podle Vás hranice mezi tím, kdy mezi dvěma lidmi, z nichž jeden je v duchovní službě, spontánně vznikne milostný vztah, který však pro jednoho či oba skončí zklamáním a emočním zraněním, a kdy se jedná skutečně o zneužití?

Ta hranice může být často velmi tenká. Je třeba si odpovědět na otázku: Pokud by byl pachatel obyčejný člověk, měl by pro oběť takové charisma, aby ji dokázal ovlivnit? Lékaři, učitelé, vychovatelé, otcové, strýčkové, kněží i dědečkové a otčimové a další, kteří toto páchají, mají svým způsobem moc nad osobami jim svěřenými. Určující tedy je, že ti lidé jsou vůči sobě v nerovném vztahu a postavení.

Je možné předcházet vzniku nežádoucí intimity? Jak v tom směru preventivně působit z pozice duchovního a jak z pozice věřících?

Ano, lze to. Je potřeba především nastavení etického kodexu duchovních, aby věděli, jak se chovat transparentně a bezpečně v momentě, kdy se v jejich blízkosti objeví člověk obzvláště zranitelný. Například žena, která prochází těžkým obdobím života ve svém vztahu a cítí k duchovnímu důvěru. Právě to bývá také jeden z momentů, kdy duchovní svou roli nezvládne, protože je příliš osobně zainteresován v bolesti té ženy.

V každé profesionální pomáhající organizaci je běžnou součástí práce supervize. To vidím jako druhý důležitý prostředek ochrany obou stran. V katolickém prostředí tento důležitý nástroj sebereflexe chybí, takže duchovní velmi často nevědí, jak si správně nastavit hranice. To je velmi důležitá věc, kterou je potřeba změnit.

Je také potřeba, aby si věřící přestali duchovní idealizovat. Svěcením (či jinou formou pověření k duchovní službě) se člověk přece nestává dokonalým. Jejich stavění na piedestal pak přispívá ke klerikalismu a umožňuje nezdravé zacházení se svěřenou mocí.

Co lze dělat, když už se něco stalo? Jak by se měla zachovat oběť? Co doporučujete tomu, komu by se oběť svěřila?

Každé zranění má několik fází. Většinou, když si oběť uvědomí, co se stalo, trauma se jí začne otevírat a je již tak silná,

že to chce někomu svěřit. Takže se může obrátit na organizace, které jsou v tomto oboru již etablované a mají zkušenosti s pomocí obětem. Oběť se může obrátit i na náš spolek, kde s ní budou komunikovat lidé, kteří si podobnou zkušenost prošli a pochopí, co cítí, a pomohou jí nasměrovat k odborné pomoci.

Pokud se oběť svěří někomu, kdo nemá žádné zkušenosti s fenoménem zneužívání, je dobré, aby ten, komu se oběť svěří, naslouchal, nezpochybňoval příběh, který je mu svěřen, a byl blízkou. Je to totiž většinou první člověk, ke kterému má oběť důvěru, a jakékoliv zpochybnění jejího příběhu na dlouhou dobu uzavře odvahu o tom otevřeně promluvit. Naruší se důvěra, která je pro řešení těchto bolestí tak důležitá.

Co se musí v člověku udát, aby byl ochoten o svém zážitku promluvit? Co v takové chvíli prožívá? Jakými obtížemi oběti nejčastěji trpí? Co podle Vašeho názoru v takových případech nejvíce uzdravuje?

Trvá velmi dlouho, než se člověk odhodlá promluvit. Ta změť studu, hanby, strachu, že vám to nikdo neuvěří, protože člověk, který vám ublížil, je velmi úspěšný, lidé si jej váží a vy jste jen nevýznamný člověk s poškozeným sebevědomím. Trauma vás vede k tomu, že chcete přežít, proto to upozadíte a snažíte se zapomenout. Ono se to ale občas vrací a máte chuť to někomu říci, ale vždycky vás to hodí zpátky.

Myslím, že okamžik, kdy najdete sílu to někomu říci, je znamení, že jste vnitřně připravena svůj příběh posunout dál. Jde o to, že už to v sobě nechcete dále skrývat. Často jde o třeba lehké zmatenou výpověď, která ale nezpochybňuje utpěnění člověka. Naopak ten, kdo začne o traumatických věcech mluvit, to měl v sobě dlouho uzavřené. Vyprávěním se teprve začne rozpomínat, postupně si dokáže v sobě srovnat příběh i v časovém sledu. Tím, že o tom mluví, dostává příběh další a další souvislosti, které pak zapadají do logického rámce. V člověku se ale prvním promluvením otevře také citlivá součást zranění, oběti často pláčou, bolí je to. Proto je dobré nechat je mluvit jen o tom, o čem samy chtějí, netahat z nich podrobnosti, pokládat jen citlivé a jemné otázky, nabídnout vyslechnutí a ujištění, že jim věříte a jste s nimi. To je důležitéj-

⇒ Dokončení je v rámečku na další straně 65.

⇒ Dokončení rozhovoru z předchozích stran.

ší než velké fráze a litování. Oběti, které se rozhodnou mluvit, nechtějí lítost, ale často mají v sobě odhodlání to uzavřít. Někdy si přejí zastavit agresora, aby se nikomu dalšímu nestalo to, co jim. Oběti často trpí velmi nízkým sebevědomím, neláskou k vlastnímu tělu, nedůvěrou ke svému okolí. Jejich trauma se může projevat opakovanými záblesky vzpomínek a disociativními stavy, a ty pak vedou ke zvýšené citlivosti, které pak jejich okolí nálepkuje slovy „divný“, „přecitlivělý“ nebo „chová se nenormálně“.

Ve své praxi doprovázení obětí domácího i sexuálního násilí se setkávám s tím, že nejvíce uzdravuje přímo touha oběti se uzdravit, práce na sobě pod dohledem dobrého terapeuta, který pomůže najít vnitřní problém a pomoci oběti, aby přestala nastalou situaci vnímat jako svou chybu a uvědomit si, že se nemohla bránit a vina je na straně agresora. A pak také citlivost okolí a možnost o těch věcech mluvit svobodně. Mně osobně

pomohlo (poté, co jsem se sám v sobě vyznal a vyrovnal se s tím), že jsem to dokázal říci i svému pachateli. To pro mě bylo velmi důležité a vlastně zlomové.

Myslíte si, že sexuální zneužívání přestává být v naší společnosti tabu? Jsou vidět i nějaké praktické dopady této změny?

Do nedávna to tabu bylo. Myslím, že díky úžasným lidem, kteří pomáhají v různých organizacích a zasazují se o bourání předsudků, se mentalita společnosti sice pomalu, ale přeci jen mění. I kauzy veřejně známých osobností, jakými jsou doktor Cimický nebo Dominik Feri, pomáhají společnosti vnímat problematiku sexuálního násilí nebo zneužívání v jiném kontextu, než tomu bylo doposud. Praktické dopady se pomalu objevují v tom, že lidé na toto téma začínají být citlivější a všímají si, kolik lidí v jejich okolí prožilo něco podobného. Sexuální násilí asi nevymýtíme úplně, ale můžeme je eliminovat vzděláváním a osvětou. V tomto ohledu média, která se tomuto

tématu věnují s citem a respektem vůči obětem, sehrávají obrovskou roli a patří jim za to můj velký dík.

Chtěl byste říci něco závěrem?

Setkávám se v posledních letech na přednáškách s mnoha lidmi. Uvědomuji si, jak moc je násilí v naší společnosti běžné, a přitom skryté. Na přednáškách, kde je třeba dvacet lidí, se často najdou i čtyři lidé, muži i ženy, kteří si prošli nějakou formou domácího nebo sexuálního násilí. Obětem velmi často pomáhá, že se mohou identifikovat s obětí, která našla sílu o tom promluvit veřejně. Uvědomí si, že v tom nejsou samy. Proto se na nás také obrací tolik lidí – mají k nám důvěru a vědí, že jim věříme a jejich příběh nezpochybňujeme. Buďme citliví jeden k druhému a snažme se druhého neodmítat, když nám chce něco říci, můžeme být právě tím hlavním člověkem, který pomůže.

Děkuji za rozhovor!

Medailon autorky je na straně 65.

Typy manipulativního chování:

- **Diktátor** – tvrdě prosazuje své názory, své zájmy, využívá vhodně vybrané citace, vyvíjí nátlak.
- **Chudáček** – zdůrazňuje své nedostatky, svou neschopnost a závislost na druhých. Naznačuje, že pokud mu nepomůžou, jsou vlastně odpovědní za jeho neúspěchy.
- **Počtář** – rád by něco dokázal, ale vždy je nějaká překážka, která brání tomu, aby toho dosáhl (podává výčty důvodů).
- **Břečťan** – předstírá naprostou závislost na druhé osobě. Bez ní by ničeho nedosáhl, vše chce dělat s její pomocí (míní tím ovšem, že vše někdo udělá za něj).
- **Drsník** – prosazuje svou velmi důrazně až nevybíravě. Má tendenci všechny ukřičet, překřičet.
- **Obětavec** – je ten nejhodnější, nejlaskavější. Všechno dělá pro jiné, výhradně pro jejich dobro, nic pro sebe. Dokonce je ochoten ve prospěch ostatních jedinců, skupiny či společnosti dělat i neregulérní či nezákonné věci. Tak má právo na určité výsady (díky své „nezištné“ péči o druhé si je plně zaslouží) a ostatní to musí pochopit a řídit se tím.
- **Poslední spravedlivý** – vyvolává pocity viny u jiných. On je ten, který ví, co je správné, a je tím nejpovolanějším kontrolovat, soudit, kritizovat.
- **Paternalista** – sám ví, co je nejlepší pro všechny, a to také udělá. Ty, které si vyvolil, vede. Rozhoduje za ně a chrání je před všemi vlivy, které by mohly ohrozit jeho záměry.
- **Mafián** – tváří se jako ochránce slabých, ovšem nikoliv nezištně. Za své služby nekompromisně vyžaduje protislužby (něco za něco), nezřídka neúměrné své pomoci. Neváhá prosazovat své zájmy i více či méně zastřenými hrozbami.

Příloha 3) Posudek doporučující k církevní službě. Jediná zpětná vazba, kterou po psychologickém vyšetření církev i jedinec dostane. Na druhou stranu v samotném textu je uvedena věta, která vedení církve částečně usvědčuje z nedostatečné proaktivity. Kdyby o hlubší reflexi zájem mělo, mohlo by si ji (byť v kroku navíc) vyžádat. Stále si nicméně myslím, že toto by mělo být automatické nikoliv jakási nadstavba:

Zpráva psychologa

Na základě psychologického vyšetření provedeného dne 5. září 2019 v Praze **doporučuji** sl. Elišku Chlebounovou (r.č. ██████████) k angažmá v církevní službě. Profil kandidátky dobře odpovídá požadavkům a nárokům této pozice. Kandidátka bude blíže seznámena s konkrétními výstupy z provedeného vyšetření. V případě zájmu o bližší psychologický profil toto můžeme dodat na základě schválení ze strany kandidátky.

Stručné body pro vedení rozhovoru při podezření ze sexuálního zneužívání

Nejde o jediný možný postup, pouze o shrnutí podnětů z různých materiálů
a z informací od členů spolku Někdo Ti uvěří.

A. STRUKTURA PRVNÍHO KONTAKTU

1. **Povzbudit** toho, kdo nás kontaktuje, že je dobře, když o tom chce mluvit. Ocenit odvalu.
2. Zeptat se, zda chce o věci mluvit hned / zavolat si v určitý čas / napsat si / sejít se / kde se chce sejít (navrhnout možnosti). Zjistit, zda chce nechat na sebe spojení, nebo zda má jít o anonymní kontakt.
3. Zeptat se, zda chce mluvit **se ženou / s mužem** a zda chce, aby se setkání účastnil někdo další (např. jeho důvěrník).

B. STRUKTURA ROZHOVORU

4. Přistupovat k tomu, kdo se svěřuje, s důvěrou – neprojevat žádné pochyby o tom, zda mluví pravdu, **ujistit ho, že mu věřím**.
5. Požádat, jestli si mohu dělat **poznámky**, abych nic nezapomněl/a (podobu záznamu viz níže bod C). Pokud cítím, že by to nebylo vhodné, zapsat si vše co nejdříve po rozhovoru.
6. **Neslibovat**, že nebudu informace s nikým sdílet.
7. Naslouchat, **zůstat v klidu a ničemu se nedívat**. Účast projevit věcně, bránit se vyjádření vlastních emocí.
8. **Neodsuzovat pachatele** (oběť k němu může mít ambivalentní vztah), ale (pomoci) pojmenovat pachatelovo nevhodné jednání. **Respektovat pojmy** a slova, se kterými svěřující se osoba operuje (nepoužívat hned silná slova jako *pachatel, agresor, oběť, zneužití*, ale spíše konstatovat, že *není normální, přijatelné, není v pořádku*, aby se *to a to* dělo).
9. Nechat toho, kdo se svěřil, mluvit vlastními slovy. Pokud je to třeba, **klást jen otevřené otázky** (*Co se stalo pak? ... ještě něco dál?*). **Neklást navádějící otázky** (*Udělal ti to a to?*). **Nevyslýchat**. Neptat se na intimní details, pokud je nutně nepotřebuji znát nebo pokud předpokládám, že se na ně bude muset ptát někdo další (např. policie nebo pastýřská rada).

10. **Dospělého člověka** se zeptat, **co od nás** bezprostředně očekává. (Např. může chtít o tom zatím jen mluvit / iniciovat kázeňský postih v rámci církve / zabránit pachateli v tom, aby ubližoval jiným / získat pomoc s oznámením na policii / získat kontakty...). Nechat ho jeho očekávání zformulovat a nechat ho rozhodnout.
11. **Nezletilému sdělit**, co budeme dál dělat.
12. **Důsledně informovat** o tom, co se bude dít, pokud už o tom máme představu (např. vysvětlit, co je pastýřská rada, jak funguje, co lze asi očekávat v rámci řízení); zeptat se, zda by chtěl/a znát ještě nějaké další informace ohledně toho, co bude následovat (nenechat ji/ho v informačním vakuu – i zdánlivě zřejmé věci mohou být pro svěřujícího se člověka neznámé).
13. **Nenutit k odpuštění**. Téma odpuštění z vlastní iniciativy neotevírat, pokud není zřejmé, že o něm druhý chce mluvit.
14. **Sdělit, co dělat můžeme a co ne** (například nemůžeme poskytnout sami terapii...).
15. Pokud si **nevíme rady** s řešením situace (požadavkem ze strany kontaktujícího), lze říci, že se mu ozve do...

C. PODOBA ZÁZNAMU (z materiálu Church of England)

1. Pokud je to vhodné, udělat si v danou chvíli **velmi stručné poznámky** a co nejdříve po rozhovoru je podrobně zapsat.
2. Zaznamenat si **datum, čas, místo a skutečná slova**, která zazněla.
3. **Zaznamenat fakta** a pozorovatelné věci, nikoli své interpretace nebo domněnky.
4. **Nespekulovat** a nedělat ukvapené závěry.

D. MOŽNOSTI DALŠÍHO POSTUPU

1. **Poradit se. Nezůstat na to sám**. Řešit to s nějakým odborníkem (alespoň další farář/ka, ideálně v rámci supervize či terapie či někdo ze spolupracující organizace – viz kontakty níže).
2. **Ohlašovací povinnost** u většiny sexuálních deliktů nemáme, **ale máme ji například u týrání svěřené osoby** (ať už jde o dítě, seniora nebo osobu se zdravotním postižením); ohlašovací povinnost nemají duchovní, kteří se o činu dozvěděli v rozhovoru, jehož charakter odpovídá zpovědi. Každý (i farář) však musí přezít probíhající nebo hrozící znásilnění, pohlavní zneužití a týrání svěřené osoby. Zpravidla je nejučinnějším způsobem překažení trestného činu podání trestního oznámení. Jestliže se věc již neděje, je možno s podáním trestního oznámení počkat, nejlépe na dobu, až bude dotyčná osoba připravena vypovídat na policii (aby v případě kontaktu ze strany policie vše nepopřela). Trestní oznámení má smysl podávat i v případě, že se domníváme, že trestní stíhání nebude možné zahájit z důvodu promlčení.

3. Pokud je věc na trestní oznámení, je nejlepší kontaktovat specializovaného advokáta, který pak komunikuje s policií a celým procesem člověka provede. Náklady zvláště zranitelných obětí (děti, senioři, osoby se zdravotním postižením, oběti znásilnění, domácího násilí a většina obětí sexuálních deliktů) na právní služby by měl hradit stát. Kontakty lze získat na otc.justice.cz/verejne/seznam.jsf, kde jsou kromě advokátů uvedeny i kontakty na subjekty poskytující sociální služby obětem; vhodnou organizaci poskytující komplexní služby obětem je možné najít také v [Registru poskytovatelů sociálních služeb](#).
4. Trestní oznámení se doporučuje podat na krajském ředitelství Policie ČR, resp. na kriminální policii (většinou vědí o problematice více než místní oddělení).
5. Možné je kontaktovat také ústředí ČCE, v prvním kontaktu nejlépe synodního seniora (než budou zpracovány vnitrocírkevní postupy), zvážit podání k pastýřské radě. e-cirkev.cz/kontakty/prevence-zneužívání-a-pomoc-obětem/

KONTAKTY na organizace, které znají více problematiku církve

- Spolek **Někdo Ti uvěří**, který nabízí prostor ke sdílení a pomáhá lidem zasaženým zneužíváním s dalším efektivním řešením jejich situace. | nekdotiuveri.cz | napiste@nekdotiuveri.cz
- Zkušenosti s náhlými a závažnými událostmi má **Psychosociální intervenční tým ČR**, ve kterém působí řada lidí znalých prostředí Evangelické církve. | pitcr.cz
- O duchovních tématech i krizi důvěry a víry lze otevřeně mluvit také v rámci projektu **V duchu**. | vduchu.cz/promluvme-si/

KONTAKTY na organizace bez spojení s církví

- **ProFem** | centrum pro oběti domácího a sexuálního násilí | profem.cz
- **Persefona** | řeší problematiku sexuálního násilí | persefona.cz
- **ROSA** | problematika domácího násilí a násilí na ženách | rosacentrum.cz
- **Linka bezpečí** | pro děti, mládež a studující | linkabezpeci.cz
- **Dětské krizové centrum** | pro děti a dospívající | ditekrize.cz
- **Bílý kruh bezpečí** | pomoc obětem kriminality | bkb.cz | bezplatná linka nonstop 116 006
- **Intervenční centra v ČR** | web domaci-nasili.cz sdružuje subjekty poskytující sociální službu určenou osobám ohroženým domácím násilím.

Projevy chování k nezletilému, které jsou zcela nepřijatelné:

1. udělovat fyzické tresty jakéhokoliv druhu
2. vytvářet s jediným nezletilým výlučný vztah, oproti vztahům s ostatními
3. nechat nezletilého v situaci potenciálně rizikové pro jeho psychofyzickou bezpečnost
4. mluvit k nezletilému nebo se k němu chovat urážlivým, nevhodným nebo sexuálně provokativním způsobem
5. provádět úkony osobní péče (jako mytí a převlékání), které by nezletilý mohl velmi dobře provést sám
6. diskriminovat jednoho nezletilého nebo skupinu nezletilých
7. žádat nezletilého, aby držel tajemství
8. dávat dárky jednomu nezletilému, a tak diskriminovat zbytek skupiny
9. fotografovat nebo natáčet nezletilého a/nebo šířit přes internet nebo sociální sítě fotografie nezletilých a/nebo chatovat s nezletilými, aniž by o tom jejich rodiče vždy byli informováni a schválili to.

Doporučuje se, aby při činnostech s nezletilým bylo přítomno víc dospělých, a to – vzhledem k zapojeným dětem a prováděné činnosti – nejen kvůli jejich bezpečnosti, ale také kvůli účinnosti těchto pravidel. Všichni dospělí, a hlavně ti, kdo přijmou funkci vychovatele, musí být vyzváni, aby dbali a dohlíželi na to, aby všechny nebezpečné situace, ke kterým dochází ve farním prostředí, byly nahlášený odpovědné osobě, stejně tak i nejednoznačné situace. (str. 21-22)

- a) Od rodičů (nebo zákonných zástupců) je vhodné získat písemný, nikoli jen verbální souhlas: stačí obyčejný podpis na důkaz seznámení se a souhlasu s účastí, připojený v dolní části letáku s popisem aktivity.
- b) Ve formuláři musí být uveden popis aktivity, kdo ji organizuje, časy setkání (odjezd, příjezd, ukončení), údaj o místě, kde se aktivita bude konat, jakož i způsob zajištění dopravy (pěšky, autobusem, minibusem farnosti, autem rodičů...).
- c) Důležité je uvést odpovědnou osobu/průvodce (s příslušným telefonním kontaktem), na které se rodič může v případě potřeby obrátit.
- d) Formulář by měl obsahovat žádost o telefonní číslo rodičů, aby je bylo možné v případě potřeby kontaktovat.
- e) Pokud je předpokládáno filmování nebo fotografování, musí rodiče poskytnout zvláštní souhlas se zpracováním a šířením obrazového (a zvukového) materiálu, a to způsobem uvedeným ve zvláštním informačním sdělení.
- f) Je žádoucí, aby sdělení a informace byly poskytovány přímo rodinám.
- g) Nedoporučuje se kontaktovat nezletilého přímo, například na jeho mobilním telefonu, a/nebo uzavírat s ním dohody jakéhokoli druhu bez předchozího souhlasu rodičů. (str. 63-64)

Lepší je, pokud jsou whatsappové skupiny vytvářeny mezi dospělými: tedy s rodiči dětí, nikoli se samotnými nezletilými, zejména pokud jde o nezletilé mladší 14 let. Je třeba vysvětlit, že tyto whatsappové skupiny neslouží žádnému jinému účelu, než je rozesílání oznámení a informací ohledně farních aktivit. Dospělý, animátor ani katecheta, se nesmí zapojovat do chatování s dětmi a tyto skupiny nesmí sloužit ani k chatování mezi dětmi navzájem. (str. 67)

Příloha 6) Náhled záhlaví oficiálních stránek katolické církve v ČR s ihned dostupným umístěním dlaždice ohledně „ochrany nezletilých v církvi“. (URL: <https://www.cirkev.cz/>, ke dni 1. 6. 2023)

Aktuálně

Po světle dne totiž nastupuje

F Noc kostelů

HLAVNÍ ZPRÁVY 18. 5. 2023, 14.50

Jubilejní 15. ročník Noci kostelů nabídne rozmanitý program

V letošním 15. ročníku, který se uskuteční 2. června po celé České republice, je aktuálně přihlášeno 1683 kostelů a modliteben. Připraveno je 5260 programů. Přinášíme výběr...

F Focus

Další ▶

Příloha 7) Veškerý obsah záložky „Prevence zneužívání a pomoc obětem“ na oficiálním webu ČCE k 25. 5. 2023:

„Jsme připraveni tématu sexuálního násilí (a šířeji kontextu zneužívání moci duchovní autoritou) věnovat svoji plnou pozornost a otevírat je na ekumenické úrovni. Chceme spolupracovat na tom, aby byla přijata systémová opatření, která umožní incidentům nejen předcházet, ale také je citlivě a efektivně řešit, a to zejména s ohledem na oběti.“

– z vyjádření synodního seniora Pavla Pokorného v prosinci 2021 –

Pomozte nám zlepšit systém

Přejeme si, aby bylo zřejmé, že jakákoliv forma zneužívání moci či důvěry je v Českobratrské církvi evangelické nepřijatelná a nebude tolerována.

Uvědomujeme si, že tyto jevy se mohou objevit kdekoli, kde je někomu svěřena formální či neformální autorita, a žádné společenství vůči nim není zcela imunní. Proto je zásadní dostatečná prevence, osvěta a vzdělávání. Chceme k tématu přistupovat poučeně a s vážností. Zásadní pro nás je vytvářet bezpečné prostředí důvěry a otevřenosti.

Víte-li o konkrétních případech, nebo slabých místech církevních struktur, kde by k podobnému jednání mohlo docházet, prosíme vás o bezodkladnou součinnost a pomoc při řešení. Zvláštní pozornost zaslouží nevhodné sexualizované chování.

Sexuální delikty nelze promlčet ani je zamést pod koberec

„Prosím, nezametejte věci pod koberec, protože pak začnou zapáchat, hnít a koberec sám se rozpadne...“

Uvědomme si, že když tyto skutečnosti zamlčujeme, když o nich mlčíme, zakrýváme špínu a stáváme se tak komplici. Chceme-li žít v pravdě, nesmíme zavírat oči!“

– poselství jedné z obětí zneužívání, jejíž prosbu adresovanou církvi zveřejnil papež František –

Víme, že není snadné o podobných situacích a zkušenostech hovořit. Vaše oznámení však může zabránit dalším bolestem, a čím dříve je učiněno, tím spíše může pomoci předejít tomu, aby se podobné zlo dotklo i životů dalších potenciálních obětí.

Církevní řády upravujeme takovým způsobem, abychom byli schopni odhalovat případy sexuálního i jiného zneužívání a účinně na ně reagovat.

Případy sexuálního zneužívání jsou v Evangelické církvi nepromlčitelné. To platí i zpětně. Znamená to, že není důležité, kdy se staly – víme, že bolest přetrvává a chceme, aby ti, kdo ji způsobili, mohli být voláni k odpovědnosti kdykoli. I po dlouhých letech.

Jako církev nemůžeme nahrazovat práci Policie ČR. Proto vás zároveň prosíme a povzbuzujeme vás, abyste, pokud máte podezření nebo víte o konkrétním činu sexuálního zneužívání, kontaktovali v první řadě Policii ČR. Policie má vyškolené profesionály, kteří v dané věci budou postupovat citlivě, ale se vsí rázností vůči možným pachatelům.

Co mohu udělat?

01. Svěřit se

Pokud jste se vy nebo někdo z vašich blízkých setkali s nestandardním nebo jinak podezřelým jednáním v jakékoli životní situaci (například zneužití autority k navázání důvěrného vztahu s osobou mladší 18 let, osahávání, sledování nahé osoby, výzvy ke sledování erotických či pornografických materiálů, e-mailů či SMS

se sexuálním podtextem aj.) a chcete si o tom promluvit, poradit se nebo zjistit další podrobnosti, můžete se obrátit na [duchovní](#) i další členy církve, ke kterým máte důvěru.

Také členové synodní rady jsou připraveni vyslechnout každého, kdo o to projeví zájem. Kontaktními osobami za SR jsou synodní senior **Pavel Pokorný** a členka synodní rady **Jana Šarounová**. Obracet se na ně můžete třeba i anonymně. A to zejména pokud byste měli pocit, že se kdekoli v církvi brání tomu, aby pravda vyšla najevo, nebo že se nedostává podpory postiženým.

Můžete nás kontaktovat přímo na e-mailu s adresou pomoc@e-cirkev.cz, z které vám do 48 hodin jedna z kontaktních osob odpoví a dohodne s vámi další postup (například osobní schůzku, telefonický rozhovor). Pokud zpočátku preferujete anonymní telefonický kontakt, je možno zavolat na telefonní čísla [synodního seniora Pavla Pokorného nebo členky synodní rady Jany Šarounové](#). V případě, že nebudou moci telefon zvednout, zavolají vám zpět, můžete také zanechat SMS se žádostí o zpětné zavolání.

Dalšími kontaktními osobami z řad farářek ČCE jsou **Ludmila Míchalová Mikšíková** ze Strmilova (e-mail: miksikova@email.cz, tel.: 776 688 602) a **Martina Zuštinová** z Klobouk u Brna (e-mail: cceklobouky@seznam.cz – e-mailová adresa je soukromá, do schránky nemá přístup nikdo jiný, kromě Marty Zuštinové, tel.: 608 579 830). Jsou připravené vás vyslechnout a pomoci.

Zkušenosti s náhlými a závažnými událostmi má také například [Psychosociální intervenční tým ČR](#), ve kterém působí řada lidí znalých prostředí Evangelické církve.

O duchovních tématech i krizi důvěry a víry lze otevřeně mluvit také v rámci projektu [V duchu](#).

V důvěře se můžete obrátit zejména na spolek [Někdo Ti uvěří](#), který nabízí prostor ke sdílení a pomáhá lidem zasaženým zneužíváním s dalším efektivním řešením jejich situace.

#rozhovor #posila v nejistotě #rady #důvěra #nezávaznost

02. Iniciovat kázeňský postih

Pakliže jste se setkali s nevhodným chováním přímo ze strany pracovníků církve, doporučujeme podat podnět k Pastýřské radě. Jde o nezávislý církevní orgán, který nepodléhá církevnímu vedení a tvoří kázeňskou instituci pro pověřené členy církve. K Pastýřské radě může podat svůj podnět kdokoliv, kdo se cítí jakkoli zneužit, podveden, nebo kdo má obavu, že by v jeho okolí mohlo k takovému chování dojít.

[Kontakty na členy Pastýřské rady jsou uvedeny zde.](#)

#nezávislost #nepromlčitelnost #komplexní řešení #zkušenosti #citlivost

03. Oznámit trestný čin

V případě, že došlo k činu, který vykazuje známky sexuálního násilí nebo zneužití, prosíme, abyste bezodkladně kontaktovali přímo Policii ČR (nahlašovat lze telefonicky na 158 nebo [na kterékoli služebně po celém Česku](#)).

Dobrou pomocí i v téhle situaci může být také spolek [Někdo Ti uvěří](#), který vám bude v celém postupu diskrétní, ale zkušenou a profesionální oporou a citlivě vás provede jednotlivými kroky. Víme, že rány mohou být hluboké a velmi bolestivé. Ale podaří-li se rychle vynést případ na světlo, snáze díky tomu ochráníme další možné oběti.

#právní pomoc #rychlost #trestný čin #účinná pomoc #zákon #okamžitě zastavit násilníka

Máte naše slovo

Jako církve se zavazujeme k tomu, že v případě, že existuje podezření na jakékoli zneužívání svěřené autority, přistoupíme k problému s veškerou vážností a nezameteme jej pod koberec.

V této věci můžete kontaktovat přímo [synodního seniora Pavla Pokorného nebo členku synodní rady Janu Šarounovou](#).

Došlo-li k činu, který vykazuje známky sexuálního nátlaku, vždy plně podporujeme vyšetřování orgány činnými v trestním řízení, poskytujeme jim potřebnou součinnost a bezvýhradně podporujeme oběti, svědky i podezřelé v podání informací.

V rámci církevních struktur považujeme případy sexuálního nátlaku za nepromlčitelné.

Nemáme-li vaši důvěru, svěřte se, prosíme, jinde

Máte-li pochybnosti o tom, zda se v církvi někomu svěřit, prosíme, oznamte škodlivé církevní jednání jinde.

Uvědomujeme si, jak důležitá je podpora a pocit bezpečí. Je zcela pochopitelné, že člověk, který byl vystaven zneužití moci nebo se obává reakcí svého okolí, může ztratit důvěru v církev jako instituci, kde k tomuto jednání dochází.

Zajistit bezpečné a neutrální prostředí i profesionální péči je pro nás prioritou, proto doporučujeme a podporujeme kontakt s profesionálními organizacemi jako:

- [Někdo Ti uvěří](#)
- [ProFem](#)
- [Persefona](#)
- [ROSA – centrum pro ženy](#)
- [Linka bezpečí](#)
- [Dětské krizové centrum](#)
- [Bílý kruh bezpečí](#)
- [intervenční centra v ČR](#)

Jsme na cestě

Hledání správného řešení má mnoho rovin a zasluhuje celistvý a dlouhodobý přístup. Podnikáme teprve první krůčky. Nezůstáváme u jednoho přijatého opatření, chceme zlepšit systém. A věříme, že se nám to podaří i s vaší pomocí a zkušenostmi.

Etická pravidla pro duchovní

Církev mezi povinnosti kazatelů řadí na prvním místě, že „budou svou službou i svědectvím vlastního života zvěstovat a stvrzovat evangelium Ježíše Krista podle Písem, Bohu ke slávě a lidem ke spasení.“ (Řád pro kazatele, čl. 1)

Odkaz na normu evangelia jednoznačně zapovídá jakoukoli podobu manipulace a zneužití druhé osoby v kontextu pracovním i mimopracovním.

Etický kodex pro společné akce

Evangelická církev naplňuje své poslání i prostřednictvím akcí pro děti a mládež. Během nich existuje vyšší riziko nevhodného zacházení se svěřenými osobami, zvláště nezletilými.

Proto se všechny tyto akce řídí [etickým kodexem](#), který shrnuje nutné požadavky pro všechny pracovníky, jimž je svěřena péče o druhé. Každý vedoucí si musí být vědom toho, že má vůči účastníkům nadřazené (mocenské) postavení, resp. jedná z pozice autority a může účastníkům dávat pokyny, které účastník vnímá jako závazné.

Kodex je závazný pro všechny vedoucí celocírkevních akcí. Důrazně jej doporučujeme všem farním sborům ČCE, které akce se svěřenými osobami pořádají.

Další chystaná opatření

Chceme tématu sexuálního zneužívání věnovat dostatečnou pozornost. Zásadním krokem je posílit mechanismy prevence, jako je zejména vzdělávání a výcviky pověřených osob.

Víme, že je před námi dlouhá cesta, a proto se chceme vzděláváním v této oblasti dlouhodobě a systematicky zabývat. Uvítáme jakékoli vaše náměty, doporučení či tipy, které napomohou změně systému. Nejen v Evangelické církvi, ale ve společnosti jako celku.

K tématu dále doporučujeme:

- [Záznam školení "Základní kurz prevence zneužívání v církvi pro pracovníky s dětmi a mládeží"](#) (13.6.2022) pro vedoucí akcí pro děti a mládež v ČCE
- [Publikace Zranění způsobená zneužíváním](#) (2021)
- [Videokonference o sexuálním zneužívání](#) (2021)
- Videá Marka Drábka o sexuálním zneužívání v církvi – [1](#), [2](#)
- [Manuál pro fotbalové trenéry](#) – témata zpracovaná profesionály z Linky bezpečí
- [Sexuální zneužívání v církvi](#) – často kladené otázky (Psychosociální intervenční tým ČR)

ETICKÝ KODEX ČCE PRO ORGANIZACI POBYTOVÝCH AKCÍ

Českobratrská církev evangelická plní své poslání i prostřednictvím akcí pro děti a mládež na sborové, seniorátní i celocírkevní úrovni. Při pestré škále takových akcí je naší prioritou zajistit nejlepší možnou péči a bezpečí účastníků¹ i pracovníků.²

Tento kodex shrnuje závazné požadavky pro všechny pracovníky, kteří pečují o účastníky akcí, a doplňuje zákonné normy, jiné právní předpisy a hodnoty definované posláním ČCE.

Chceme, aby si lidé odnášeli z akcí pořádaných ČCE cenné zážitky. Společenství, které vzniká na půdě církve, má být prostorem přátelství, pokoje, vzájemnosti a respektu. S ohledem na tyto hodnoty probíhá vzdělávání pracovníků (vedoucích i dobrovolníků) a jsou připravovány programy jednotlivých akcí.

Každý vedoucí si musí být vědom toho, že má vůči účastníkům nadřazené (mocenské) postavení, resp. jedná z pozice autority a může účastníkům dávat pokyny, které účastník vnímá jako závazné.

I. VEDOUcí SÁM O SOBĚ:

- Je trestně bezúhonný a je si vědom skutečnosti, že jeho jednání je vzorem pro ostatní,
- zná tento kodex, aktivně se k němu hlásí a jedná podle něj,
- vědomě nezraňuje slovy ani činy a nedovolí to ani jiným,
- zdržuje se zejména
  - a) jakéhokoli protiprávního jednání, zneužívání či nadužívání oprávnění vyplývajících z pozice vedoucího,
  - b) výkonu práce vedoucího pod vlivem alkoholu, omamných či psychotropních látek, a to zejména po dobu oficiálního programu se svěřenými účastníky a po dobu noční služby,
  - c) jednání, které má charakter šikany, dále pak agresivních, urážejících či ponižujících verbálních i fyzických projevů,³
  - d) projevů rasismu, netolerance nebo předsudků a projevů obecně vnímaných jako nevhodných,
  - e) sexuálního nátlaku a nevhodných sexistických projevů a
  - f) korupčního jednání.

II. VEDOUcí VŮČI ÚČASTNÍKŮM AKCE:

- Chová se přátelsky, navazuje s nimi jen přiměřené vztahy a ke všem má rovný přístup,
- je si vědom/a významu své autority při výchově a nezneužívá ji,
- snaží se na účastníky působit osobním příkladem, dodržuje stanovená pravidla,
- udržuje přiměřený fyzický kontakt zvláště k dětem a mladistvým,
- nezneužívá vztahu či důvěry účastníka, které mohou vzniknout v průběhu akce,

¹ účastníci = osoby řádně přihlášené na pobyt

² pracovníci = zaměstnanci (pracovní smlouva, DPČ, DPP) i dobrovolní spolupracovníci

³ Vysvětlení pojmu šikana a dalších patologických jevů u dětí je detailně a odborně popsána v publikaci *Jak pomoci dětem, které něco trápí* zpracované Linkou bezpečí pro FAČR v roce 2020 – ke stažení na <https://facr.fotbal.cz/document/download/67570>.

- chová se tak, aby neohrozil vztahy s účastníky, zejména uplatňováním nezákonných výchovných prostředků (násilím, pohrůzkou, zastrahováním, ponižováním atd.) nebo činěním nerealistických slibů,
- uvědomuje si, že sexualizované chování⁴ vedoucích vůči účastníkům akce je problematické vždy bez ohledu na věk účastníků,
- nikdy nenavazuje sexuální či milostné vztahy s nezletilými účastníky, a chová se tak, aby podobným chováním nenarušoval či neovlivňoval vztahovou dynamiku svěřené skupiny,
- chrání a respektuje soukromí účastníků, s jejich osobními věcmi nakládá s náležitou péčí,
- přistupuje ke všem se stejnou péčí a uplatňuje k nim rovný přístup; nezneužívá svého postavení vůči účastníkům ani vůči jejich zákonným zástupcům (v případě jejich přítomnosti na akci),
- respektuje jedinečnost individuality každého účastníka bez ohledu na jeho původ, etnickou příslušnost, rasu či barvu pleti, mateřský jazyk, věk, zdravotní stav, sexuální orientaci, ekonomickou situaci, náboženské či politické přesvědčení,
- vytváří důvěryhodnou a bezpečnou atmosféru, jejíž součástí jsou dobré vztahy a vzájemný respekt všech účastníků akce, respektuje důvěrnost získaných informací,
- vede účastníky k tomu, aby si sami dokázali nastavovat hranice vlastního pocitu bezpečí,
- je připraven poskytnout pomoc a podporu v nesnázích,
- programy připravuje i realizuje s ohledem na schopnosti, možnosti a psychickou i fyzickou bezpečnost všech účastníků.

III. VEDOUcí VŮči OSTATNíM PRACOVNíKŮM:

- Vytváří důvěryhodnou a bezpečnou atmosféru, jejíž součástí jsou dobré vztahy a vzájemný respekt všech,
- udržuje a podporuje atmosféru vzájemné spolupráce,
- respektuje znalosti, zkušenosti i rozdíly v názorech dalších vedoucích i ostatních pracovníků, tyto vnímá jako stimul, nikoliv jako překážku tvůrčí spolupráce,
- vedoucí pracovníci nezneužívají moci, která z jejich nadřazeného postavení vyplývá,
- pracovníci v manželském, partnerském, či jiném blízkém vztahu dbají na to, aby jejich vztah negativně neovlivňoval jejich práci ani celkovou skupinovou dynamiku akce, na které se oba podílejí,
- poskytuje důvěrné informace bez souhlasu účastníka pouze ze závažných důvodů, a to jen ty informace, které napomáhají bezpečnému chodu akce a usnadňují individuální přístup, přitom dbá na korektnost podaných informací a chrání soukromí a osobní údaje účastníků,
- je pozorný/á vůči rizikovému chování jiných dospělých⁵ na akci, je aktivní v podávání otevřených, konstruktivních a zároveň nenásilných zpětných vazeb k chování ostatních dospělých,
- je otevřený/á ke zpětné vazbě od ostatních na své vlastní chování a
- v případě zjištění, že jiný z vedoucích jedná nezákonným či škodlivým způsobem, upozorní na to hlavního vedoucího akce.

⁴ Sexualizovaným chováním rozumíme různorodou škálu projevů, které souvisí s intimními partiemi. O problematice sexualizovaného chování u dětí doporučujeme např. příručku *Děti a sexualita* – ke stažení na https://www.nahradnirodina.cz/sites/default/files/deti_a_sexualita2008.pdf.

⁵ účastníků i pracovníků (personálu)

IV. VEDOUCÍ VŮČI ORGANIZACI:

- Uvědomuje si, že svým chováním reprezentuje celou organizaci, a snaží se zachovávat její dobré jméno,
- bezodkladně činí odpovídající opatření v případě, že ze strany účastníka či jiné osoby došlo k protiprávnímu jednání, za účelem zabránit vzniku či rozšíření škodlivého následku protiprávního jednání vždy přivolá hlavního vedoucího a
- zdržuje se řešení vnitřních záležitostí⁶ před účastníky, jejich zákonnými zástupci, či jakýmkoli nezúčastněnými osobami.

V. VEDOUCÍ VŮČI RODIČŮM:

- Respektuje rozhodující úlohu rodičů při výchově dětí; při tom však zároveň s rodiči citlivě komunikuje nároky a potřeby, které vyplývají z povahy pořádané akce.

VI. VEDOUCÍ VŮČI SOBĚ:

- Je si vědom/a svých osobních limitů, vlastností a projevů, které mohou ovlivnit jeho/její výchovné působení,
- nepřekračuje hranice vlastních kompetencí, uvědomuje si vlastní limity, respektuje je a v případě potřeby požádá o pomoc,
- je ochoten dělat kompromisy, někdy i pozměnit svoje názory, přiznat vlastní chybu, a svou práci vidět v širším kontextu společného díla úspěšně pořádané akce.

VII. OSTANÍ USTANOVENÍ:

- Pro návštěvy⁷ tento kodex platí přiměřeně dle situace a dle uvážení hlavního vedoucího pořádané akce.

Jako vedoucí akcí pořádaných Českobratrskou církví evangelickou prohlašuji, že budu dbát na dodržování zásad uvedených v tomto etickém kodexu.

⁶ organizačních, pracovněprávních apod.

⁷ návštěva = nepřihlášený účastník či jakákoli osoba, která se zdržuje v místě konání akce během doby konání akce

Příloha 9) Základní podněty pro presbyteriánský sbor v Tates Creek od organizace GRACE, která zde dělala podrobnou analýzu, jak vytvořit bezpečnější prostor. Zahrnují ty aplikovatelné i do kultury ČCE. (V originále dostupné z URL: <https://tcpca.org/addressing-our-present-future>, dne 1. 6. 2023)

GRACE doporučuje:

- 1) Každému zaměstnanci poskytnout trénink ohledně formálně ukotvených pravidel, která ve sboru/církvi platí. Dále speciální vzdělávání ohledně rozpoznání zneužívání pro zaměstnance, dobrovolníky a aktivní členy sboru.
- 2) Všichni duchovní, zaměstnanci a také táboroví vedoucí absolvují seminář zaměřený specificky na prevenci sexuálního zneužívání v oblastech jejich služby.
- 3) Společenství je informováno o současném vývoji ve sboru a případně proběhne tématická bohoslužba týkající se problematiky zneužití duchovní moci. Navazovat bude setkání prohlubující informovanost o problému.
- 4) Vytvoří se „Ochranný tým“ („Safeguarding team“) který bude:
  - a) Facilitovat a podporovat pastýřskou službu pro oběti zneužívání.
  - b) Pracovat s experty na tvorbě ochranných opatření a metodik krizové komunikace sboru.
  - c) vést výroční audity pravidelně revidující zavedená opatření a pravidla.
  - d) Facilitovat dlouhodobě probíhající tréninky ohledně daných témat.
  - e) Koordinovat reakci na nahlášené překročení pravidel a ochranných opatření.
  - f) Rozvíjet vztahy komunity s experty, kteří pracují v oblasti prevence zneužívání dětí a dospělých.
- 5) Zdůrazňují a dodržují se pravidla při setkáních „jeden na jednoho“. U nezletilých je vždy o konzultaci informován rodič a máme od něj svolení. V místnosti setkání jsou vždy odtažené závěsy či rolety a pootvřená dveře. Při setkání mimo sborové prostory jsou využity veřejné prostory s více možnými svědky, případně na setkání jde třetí člověk jako doprovod.